

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВСП «МОГИЛІВ-ПОДІЛЬСЬКИЙ
ТЕХНОЛОГО-ЕКОНОМІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

В.А.Казьмір

2021 р.

ПРОГРАМА

вступних випробувань з української мови для абітурієнтів,
які вступають на основі базової загальної середньої освіти на здобуття
освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста
за спеціальностями: 181 Харчові технології, 076 Підприємництво, торгівля та
біржова діяльність, 071 Облік і оподаткування.

Розглянуто та схвалено на
засіданні циклової комісії
гуманітарних дисциплін
та фізичного виховання
Протокол № 8 від 16.02.2021р
Голова ц/к *О.П. Ільєва*

1.ВСТУП

Екзаменаційну документацію для проведення вступних випробувань з української мови розроблено на основі Закону «Про загальну середню освіту», Державного стандарту базової та повної загальної освіти та Програми для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова» .

Письмовий екзамен з української мови у вигляді диктанту дає можливість перевірити писемну грамотність абітурієнтів. Він зручний тим, що ставить усіх вступників в однакові умови, оскільки вони не мають права на вибір тексту чи його обсягу. Перевірці підлягають уміння: правильно писати слова на вивчені орфографічні правила та слова, визначені для запам'ятовування; ставити розділові знаки відповідно до опрацьованих правил пунктуації; належним чином оформляти роботу.

Для проведення екзамену у формі диктанту використовується текст, доступний для вступників на основі базової загальної середньої освіти. Перевірка диктанту здійснюється фронтально за традиційною методикою.

2.ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

Абітурієнти з курсу сучасної української мови повинні знати:

- українську абетку; звуки, букви, склади;
- класифікацію звуків;
- чергування голосних та приголосних;
- основні правила української літературної вимови;
- основні правила української орфографії;
- вживання великої літери;
- написання слів разом, окремо, через дефіс;
- правопис прізвищ та географічних назв;
- правила написання апострофа;
- правила написання м'якого знака;
- правопис іншомовних слів;
- правила переносу;
- лексикологію;
- синоніми, антоніми, омоніми;
- українську фразеологію;
- морфологію як учення про частини мови;
- синтаксис як учення про словосполучення і речення;
- класифікацію простих і складних речень;
- пунктуацію;
- основні стилі української мови.

Абітурієнти повинні володіти такими навичками та вміннями з української мови:

- грамотно й охайно писати;
- застосовувати теоретичні знання до конкретного мовного матеріалу;
- знаходити й обґрунтовувати орфограми та пунктограми;
- пояснювати фонетичні, лексичні, морфологічні, синтаксичні явища;
- правильно ставити і пояснювати розділові знаки.

3. РОЗДІЛИ ПРОГРАМИ ТА ЗМІСТ

1. Фонетика і графіка

1. Звуки мови. Голосні і приголосні звуки. Приголосні тверді і м'які, дзвінкі і глухі.
2. Букви й інші графічні засоби. Український алфавіт. Співвідношення звуків і букв. Звукове значення букв я, ю, є, ї, щ та буквосполучень дз, дзь, дж.

2. Орфоенія і орфографія

1. Склад. Наголос.
2. Ненаголошені голосні, їх вимова і позначення па письмі.
3. Вимова приголосних звуків та позначення їх на письмі. Уподібнення приголосних звуків. Спрощення в групах приголосних.
4. Найпоширеніші чергування голосних і приголосних звуків.
5. Орфограма. Орфографічна помилка. Принципи української орфографії.
6. Правила вживання апострофа, м'якого знака. Позначення подовжених м'яких приголосних та збігу однакових приголосних звуків. Написання слів іншомовного походження.

3. Будова слова, словотвір і орфографія

1. Спільнокореневі слова і форми слова. Основа слова і закінчення змінних слів. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення.
2. Вимова і написання префіксів з- (зі-, с-), роз-, без-, пре-, при-, прі-. Змінювання і творення слів. Основні способи словотворення в українській мові. Зміни приголосних при творенні слів.
3. Правопис складних і складноскорочених слів.

4. Лексикологія і фразеологія

1. Поняття про лексику. Лексичне значення слова. Однозначні і багатозначні слова. Пряме і переносне значення слів.
2. Синоніми, антоніми, омоніми.
3. Загальноживані слова. Діалектні та професійні слова. Стилiстична диференціяція української лексики. Запозичені слова.
4. Терміни. Застарілі слова. Неологізми.

5. Поняття про фразеологізми. Типи фразеологізмів. Джерела української фразеології. Фразеологізми в ролі членів речення.

5. Морфологія і орфографія

1. Поняття про самостійні та службові частини мови.
2. Іменник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Назви істот і неістот, загальні і власні назви.
3. Рід, число, відмінок іменників. Відміни іменників. Невідмінювані іменники. Способи творення іменників.
4. Правопис відмінкових закінчень іменників.
5. Правопис найуживаніших суфіксів. Велика буква у власних назвах.

6. Прикметник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Якісні, відносні та присвійні прикметники. Повні і короткі форми прикметників. Ступені порівняння прикметників, їх утворення. Відмінювання прикметників. Способи творення прикметників.
2. Правопис відмінкових закінчень і найуживаніших суфіксів прикметників. Написання складних прикметників.

7. Числівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Числівники кількісні (власне кількісні, неозначено-кількісні, дробові, збірні) і порядкові. Числівники прості, складні і складені.
2. Відмінювання кількісних і порядкових числівників.
3. Правопис числівників.

8. Займенник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Розряди займенників. Відмінювання займенників.
2. Правопис займенників.

9. Дієслово як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Неозначена форма дієслова.
2. Способи дієслова (дійсний, умовний, наказовий).
3. Види дієслів (доконаний і недоконаний).
4. Часи дієслів. Дієслова I і II дієвідмін. Особа і число. Безособові дієслова. Способи творення дієслів.
5. Правопис дієслів.

10. Дієприкметник та дієприслівник як особливі форми дієслова: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Активні і пасивні дієприкметники, їх творення. Відмінювання дієприкметників. Дієприкметниковий зворот.
2. Безособові дієслівні форми на -но, -то.
3. Правопис дієприкметників.
4. Прислівники недоконаного і доконаного виду, їх творення.
5. Дієприслівниковий зворот.
6. Правопис дієприслівників.

11. Прислівник як частина мови: загальне значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль

1. Розряди прислівників. Ступені порівняння прислівників. Способи їх творення.
2. Правопис прислівників.

12. Прийменник як службова частина мови

1. Непохідні і похідні прийменники.
2. Правопис прийменників разом, окремо і через дефіс.

13. Сполучник як службова частина мови

1. Сполучники сурядності і підрядності. Групи сполучників за будовою.
2. Правопис сполучників разом і окремо.

14. Частка як службова частина мови.

Формотворчі, словотворчі та модальні частки.

1. Написання часток.
2. Не і ні з різними частинами мови.
3. Вигук як частина мови.
4. Правопис вигуків.

15. Синтаксис і пунктуація

Словосполучення.

1. Будова і типи словосполучень за способом вираження головного слова.

Просте речення.

1. Види речень за метою висловлювання: розповідні, питальні, спонукальні. Окличні речення.
2. Члени речення (підмет і присудок; додаток, означення, обставина), способи їх вираження та різновиди.
3. Прикладка як різновид означення. Порівняльний зворот.
4. Розділові знаки в кінні речення. Тире між підметом і присудком. Розділові знаки при прикладках і порівняльних зворотах.
5. Речення двоскладні і односкладні. Різновиди односкладних речень. Повні і неповні речення.

16. Розділові знаки в простому реченні

1. Тире в неповних реченнях.
2. Однорідні члени речення. Узагальнювальне слово при однорідних членах речення. Однорідні й неоднорідні означення.
3. Розділові знаки при однорідних членах речення.
4. Звертання і вставні слова (словосполучення, речення). Розділові знаки при них.
5. Відокремлені другорядні члени речення (в тому числі уточнювальні).
6. Розділові знаки при відокремлених членах.

17. Складне речення, його типи

1. Складносурядне речення.
2. Складнопірядне речення із сполучниками і сполучними словами.
3. Основні види пірядних речень.
4. Складне речення з кількома пірядними.

18. Розділові знаки в складному реченні

1. Розділові знаки в складносурядному і складнопірядному реченнях..
2. Безсполучникове складне речення. Розділові знаки в безсполучниковому реченні.
3. Складне речення з різними видами зв'язку, розділові знаки в ньому.
4. Пряма й непряма мова. Цитата. Діалог.
5. Розділові знаки при прямій мові, цитаті, діалозі.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ вступного випробування (диктант) з дисципліни «Українська мова»

Вступні диктанти перевіряють підготовку абітурієнтів, як правило, з усіх вивчених тем.

Виправляються, але не враховуються помилки, що спотворюють звуковий склад слова, наприклад «оперігати» (замість оберігати); «докша» (замість дошка).

При оцінюванні диктантів важливо також враховувати характер помилки. Серед помилок слід виділяти негрубі, тобто такі, які не мають істотного значення для характеристики грамотності, повторювані і однотипні помилки. Під час підрахування помилок дві негрубі вважаються за одну. Одна негруба помилка не враховується.

До негрубих відносять такі помилки:

- у винятках з усіх правил;
- у написанні великої букви в складних власних найменуваннях;
- у випадках написання разом і окремо префіксів у прислівниках, утворених від іменників з прийменниками;
- у разі, коли замість одного знаку поставлений інший;
- у випадках, що вимагають розрізнення не і ні (у сполученнях не хто інший, як; не що інше, як; ніхто інший ні; ніщо інше не...);
- у пропуску одного із сполучуваних розділових знаків або порушенні їх послідовності;
- при заміні українських букв російськими.

Повторюваними вважаються орфографічні помилки в одному й тому ж слові, яке вживається декілька разів, або в корені однокореневих слів. При підрахуванні ці помилки (скільки б їх не було) вважаються за одну.

Однотипними вважаються помилки на одне правило, якщо умови вибору правильного написання полягають у граматичних (борються, ходить) і фонетичних (пісня, сміється) особливостях слова. Кожна однотипна помилка обраховується окремо.

За наявності в диктанті більше п'яти поправок (виправлення неправильного написання на правильне) оцінка знижується на один бал, але таке зниження не повинно призводити до незадовільного оцінювання роботи студента. Відмінна оцінка не ставиться за наявності трьох і більше виправлень.

Диктант оцінюється в балах, виходячи з таких нормативів:

Кількість балів за 200-бальною шкалою	Кількість помилок	Кількість балів за 12-бальною шкалою
200	-	12
194	1(негруба)	11
182	1	10
176	1+1(негруба)	9
170	3	8
164	4	7
158	5	6
152	6	6
146	7	5
140	8	5
134	9	4
130	10	4
124	11	3
118	12	3
112	13	2
106	14	2
100	15	1
100	16 і більше	1

Голова предметної
екзаменаційної комісії

І.С. Войцехівська